

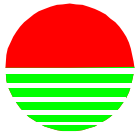
USTAWA O EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

PRÓBA OCENY

Dr inż. Maciej Robakiewicz

FUNDACJA POSZANOWANIA ENERGII

CEL REFERATU

Celem referatu jest próba odpowiedzi na pytania:

1) Czy nowa ustawa o efektywności energetycznej eliminuje błędy i braki poprzedniej ustawy,

oraz

2) Czy jest zgodna z ustaleniami zawartymi w Dyrektywie 2012/27/UE.

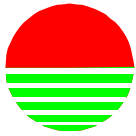
PRZEDMIOT REFERATU

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. O EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

(Dz. U. z 11.06.2016, poz. 831)

Obowiązuje od 1.10.2016

**Ustawa stanowi wdrożenie Dyrektywy
2012/27/UE
w sprawie efektywności energetycznej**

PRZEDMIOT REFERATU

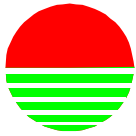
Formalnie jest to **nowa ustawa**, której celem jest wdrożenie Dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej.

Praktycznie jest to **nowelizacja ustawy z 2011** roku polegająca na poprawieniu błędów i nieefektywnych rozwiązań oraz dodaniu nowych przepisów wprowadzonych w Dyrektywie.

W stosunku do terminów ustalonych w Dyrektywie ustawa jest **spóźniona o 2 lata**.

Ustawa z 2011 r. była wprowadzona na określony okres lat 2011- 2016.

Aktualna ustawa z 2016 r. jest wprowadzona bez ograniczenia terminu ważności, czyli przewiduje się jej obowiązywanie w dłuższym okresie.

TREŚĆ USTAWY

Ustawa zachowała układ treści przyjęty w ustawie z 2011 roku.

Główne przepisy ustawy zawarte są w 4 rozdziałach:

- Krajowy planu działań dotyczący efektywności energetycznej;
- Zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej;
- Zasady realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii;
- Zasady przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Pierwsze trzy z ww. rozdziałów są poprawionymi i uzupełnionymi rozdziałami poprzedniej ustawy, nowy jest rozdział o audytach przedsiębiorstw.

Ustawa zawiera też obszerne zmiany w Prawie Energetycznym i drobne zmiany w 4 innych ustawach.

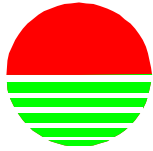
ZADANIA JEDNOSTEK SEKTORA PUBLICZNEGO

Zadania jednostek sektora publicznego zostały w ustawie sformułowane tak jak w ustawie z 2011 roku czyli bardzo ogólnie.

Zobowiązano te jednostki do stosowania **co najmniej jednego ze środków poprawy efektywności**

energetycznej którymi są:

- Realizacja przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- Wymiana lub nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu o niskim zużyciu energii oraz niskich kosztach eksploatacji;
- Realizacja termomodernizacji ;
- Wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego.

ZADANIA JEDNOSTEK SEKTORA PUBLICZNEGO

Zadania jednostek sektora publicznego nie określają żadnych ilości ani terminów co jest wyraźnie sprzeczne z wymaganiami Dyrektywy, która określa (Art. 7 p.1):

*Każde państwo członkowskie zapewnia, aby od dnia 1 stycznia 2014 r. **3% całkowitej powierzchni** budynków będących własnością jego instytucji rządowych oraz przez nie zajmowanych było poddawane co roku renowacji w celu spełnienia przynajmniej wymogów minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej.*

Wobec nieokreślenia konkretnych zadań ilościowych i terminowych wątpliwość budzi treść art. 8 p.7 :

*W wyniku podjętych działań, o których mowa oszczędność energii pierwotnej do dnia 31 grudnia 2010 r. powinna wynosić **nie mniej niż 2730 toe.***

SYSTEM ŚWIADECTW EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Główna część ustawy (tak jak i ustawy z 2011 r.) dotyczy systemu świadectw energetycznych czyli t.zw. Białych Certyfikatów.

W tym systemie wprowadzono duże zmiany, który powinny go usprawnić. Są to zwłaszcza następujące zmiany :

- 1) Przyjmowanie wniosków w sposób ciągły zamiast przetargów,
- 2) Ograniczenie możliwości korzystania z opłaty zastępczej zamiast realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii,
- 3) Ustalenie, że świadectwa ef.en. wydaje się tylko dla przedsięwzięć planowanych (nie dla zrealizowanych),
- 4) Określenie maksymalnego terminu wydania świadectwa,
- 5) Możliwość korekty błędów w złożonym wniosku o wydanie świadectwa.

SYSTEM ŚWIADECTW EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Komentarz:

Pewne obawy budzi sytuacja, którą tworzy ustawa :

Przy ciągłym i ułatwionym naborze wniosków o Białe Certyfikaty liczba wydanych świadectw **może być większa** niż potrzebna na pokrycie obowiązku uzyskania oszczędności energii przez „podmioty zobowiązane”.

Możliwy będzie wtedy znaczny **spadek cen (wartości) świadectw** na giełdzie, a nawet brak możliwości ich sprzedaży.

Takie trudności powstają w innym podobnym systemie Zielonych Certyfikatów, w którym wielość wydanych certyfikatów spowodowała obniżkę cen do poziomu poniżej opłacalności korzystania z nich.

OBOWIĄZEK UZYSKANIA OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

W ustawie z 2011 r. przedsiębiorstwa energetyczne i inne podmioty zostały zobowiązane do uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw efektywności energetycznej o wyznaczonej wartości.

Ustawa obecna formułuje to inaczej – jako **obowiązek uzyskania oszczędności energii** nałożony na podmioty określone w ustawie jako „**PODMIOTY ZOBOWIĄZANE**”.

Podmioty te mają nałożony obowiązek:

- 1) **Zrealizowanie przedsięwzięć** efektywności energetycznej u odbiorców końcowych

lub

- 2) Uzyskanie i przedstawienie do umorzenia **świadectw efektywności energetycznej.**

OBOWIĄZEK UZYSKANIA OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

Wprowadzona jest nowa zasada:

Przedsiębiorstwo energetyczne może obowiązek uzyskania oszczędności energii wykonać przez **zrealizowanie przedsięwzięć efektywnościowych u odbiorców końcowych.**

Jako realizację należy rozumieć nie techniczne wykonanie, ale działanie np. jako inwestor zastępczy (w tym kredyty, finansowanie itp.) lub jako firma ESCO.

Jest to możliwość zrealizowania obowiązku poza systemem Białych Certyfikatów.

OBOWIĄZEK UZYSKANIA OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

Przyjęta zasada, że przedsiębiorstwo energetyczne może wykonać obowiązek uzyskania oszczędności energii przez **zrealizowanie przedsięwzięć efektywnościowych u odbiorców końcowych** wynika z zalecanego przez UE ukierunkowania przedsiębiorstw energetycznych na podejmowanie się **usług energetycznych** oraz zawieranie z odbiorcami **umów o poprawę efektywności energetycznej** (jako ESCO).

W miarę poprawy efektywności u odbiorców Przedsiębiorstwa te zmniejszają przychody ze sprzedawanej energii i powinny wejść w nowy obszar działania czyli usługi energetyczne, na które popyt będzie wzrastał.

W ustawie te możliwości dla przedsiębiorstw zostały sformułowane bardzo ogólnie, zwłaszcza nie omówiono zasad rozliczeń za te usługi. Można mieć obawę, że te możliwości nie będą wykorzystywane.

OBOWIĄZEK UZYSKANIA OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

W ustawie obecnej tak jak w poprzedniej pozostawiono niedomówione zasady postępowania w przypadku realizacji przedsięwzięć na rzecz poprawy efektywności energetycznej przez odbiorców końcowych, wykonujących działalność oznaczoną kodami PKD podanymi w ustawie, którzy zużyli w ciągu roku nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej.

Ustawa mówi, że taki odbiorca po zrealizowaniu przedsięwzięcia **przedkłada** odpowiednią informację i audyt przedsiębiorstwu energetycznemu sprzedającemu mu energię. Tę informację przedsiębiorstwo energetyczne wykorzystuje w rozliczeniu swego obowiązku oszczędzania energii.

Ustawa nie wyjaśnia czy to przekazanie informacji jest **uprawnieniem czy obowiązkiem?** Czy ten odbiorca ma do wyboru przedłożenie informacji przedsiębiorstwu lub złożenie wniosku o BC, czy jest to jedyna dostępna droga postępowania.

Brak też ustaleń czy sugestii **na jakich warunkach** odbywa się przedłożenie informacji przedsiębiorstwu energetycznemu. Czy na warunkach umowy z ustaleniem warunków finansowych, czy jest to bezpłatna realizacja ustalonego prawnie obowiązku.

Nowe przepisy : **AUDYT PRZEDSIĘBIORSTWA**

Ustawa zawiera nowy rozdział p.t. Zasady przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Art.36 ustawy określa, że przedsiębiorca z wyjątkiem mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy (czyli duże przedsiębiorstwo) przeprowadza **co 4 lata audyt energetyczny**, lub zleca jego przeprowadzenie.

Jest to wdrożenie przepisu ustalonego w Dyrektywie UE, jednak sposób tego wdrożenia budzi szereg wątpliwości.

Nowe przepisy

AUDYT ENERGETYCZNE PRZEDSIĘBIORSTW

1). W ustawie nie podano szczegółowych wytycznych dotyczących treści, formy i zakresu audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Ustawa nie przewiduje wydania rozporządzenia wykonawczego w sprawie audytów.

Istnieje więc dowolność w metodyce opracowania tych audytów.

Przy braku określonych zasad opracowania audytów można się obawiać, że będą opracowywane w bardzo różny sposób, w różnym zakresie i o różnym stopniu dokładności.

Już obecnie można się o tym przekonać, gdyż oferty sporządzenia audytu bardzo różnią się między sobą podawanymi cenami.

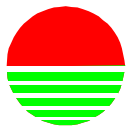
Nowe przepisy :

AUDYT PRZEDSIĘBIORSTWA

2. Zgodnie z ustawą przedsiębiorstwa są zobowiązane do przesłania do URE informacji o możliwych do uzyskania oszczędnościach energii, określonych w ramach audytów.

Jest oczywiste, że powinny to być oszczędności uzyskane w wyniku przedsięwzięć , które są opłacalne, ale ustawa nie określa granic tej opłacalności.

Ustawa wymaga(o ile to możliwe) wykorzystywania analizy kosztowej cyklu życia budynku, ale nic nie mówi o tym jak mają być interpretowane i wykorzystane wyniki takiej analizy.

Nowe przepisy

AUDYT ENERGETYCZNE PRZEDSIĘBIORSTW

3) Dyrektywa 2012/27/UE o efektywności energetycznej określa, że audyty energetyczne powinny uwzględniać odpowiednie normy europejskie lub międzynarodowe, jak np. EN 16247, której tłumaczeniem jest **PN-EN 16247**.

Ustawa nie wskazuje na normę jako podstawę audytów.

Nowe przepisy :

AUDYT PRZEDSIĘBIORSTWA

4. Ustawa przewiduje, że URE zbiera informacje wynikające z audytów, ale nie przewiduje kontroli prawidłowości sporządzania audytów pomimo, że Dyrektywa wyraźnie określa:

*Audyty energetyczne ...mogą być przeprowadzane przez ekspertów wewnętrznych lub audytorów energetycznych pod warunkiem, że dane państwo członkowskie wprowadziło system zapewniania i **sprawdzania jakości** audytów, w tym dokonuje w stosownych przypadkach corocznego losowego wyboru statystycznie istotnego odsetka wszystkich audytów, które przeprowadzili ci eksperci lub audytorzy.*

A więc nie wprowadzono wymaganej w Dyrektywie kontroli jakości audytów.

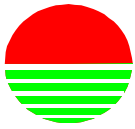
Nowe przepisy :

AUDYT PRZEDSIĘBIORSTWA

5). Ustawa wymaga aby przedsiębiorstwo przez 5 lat przechowywało do celów kontrolnych dane dotyczące audytu energetycznego.

Jest więc obowiązek przechowywania danych, a nie określono obowiązku przechowywania samego audytu.

Nie określono w jaki sposób ma być przeprowadzona kontrola , kto jest uprawniony do jej przeprowadzenia i jakie mogą być konsekwencje negatywnych jej wyników.

Nowe przepisy :

AUDYT PRZEDSIĘBIORSTWA

Audyty przedsiębiorstw powinny **wskazać przedsiębiorcy** możliwości poprawy metod gospodarowania energią i związane z tym możliwości obniżenia kosztów przedsiębiorstwa. Powinny też zachęcić do stałych działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej w formie systemu zarządzania energią. Mogą więc być ważnym elementem polityki poprawy efektywności energetycznej w gospodarce.

Jednak przy braku określonych zasad opracowania audytów i braku kontroli ich jakości można się obawiać, że będą opracowaniami o niskiej jakości, bez praktycznego znaczenia, traktowane wyłącznie jako spełnienie uciążliwego ustawowego obowiązku.

Wniosek :

Rozdział 5 ustawy bezwzględnie powinien podlegać nowelizacji.

Nowe przepisy

AUDYT ENERGETYCZNE BUDYNKU

o nadmiernej energochłonności

W ustawie (art. 43, ust. 12e) wprowadzono nowy artykuł do Prawa Energetycznego o następującej treści:

*W przypadku gdy ilość ciepła dostarczonego do budynku wielolokalowego w ciągu kolejnych 12 miesięcy przekracza **0,40 GJ** w odniesieniu do m³ ogrzewanej kubatury budynku lub **0,30 GJ** w odniesieniu do m³ przygotowanej ciepłej wody, właściciel lub zarządca budynku wykonuje audyt energetyczny tego budynku w celu określenia przyczyn nadmiernej energochłonności i wskazania sposobów ograniczenia zużycia ciepła przez ten budynek lub zmiany zamówionej mocy cieplnej”.*

Jest więc obowiązek wykonania audytu, ale nie ma terminu, ani kontroli spełnienia tego obowiązku, a także sankcji za niewykonanie.

Jest to więc przepis martwy.

Nowe przepisy

ROZLICZANIE KOSZTÓW DOSTARCZANIA CIEPŁA DO LOKALI

W ustawie (art. 43, ust. 12a,b,c,d) wprowadzono w Prawie Energetycznym zmiany przepisów dotyczących zasad rozliczania kosztów dostarczenia ciepła do lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych.

Niestety wg powszechnej opinii zarządców domów nowe sformułowania nie regulują w jednoznaczny sposób problemów rozliczeń i nie porządkują istniejącej w tej dziedzinie sytuacji prawnej będącej powodem licznych sporów i konfliktów.

OGÓLNE UWAGI DO USTAWY

Ustawa w bardzo ograniczonym zakresie dotyczy wielu wymienionych w Dyrektywie zasad **promowania efektywności energetycznej** jak np.:

- upowszechnianie informacji na temat dostępnych środków i mechanizmów efektywności, finansowania, przepisów, korzyści, przykładów i tp.
 - tworzenia instrumentów finansowych,
 - wspierania szkoleń i podnoszenia kwalifikacji,
 - wspierania usług energetycznych i umów o poprawę efektywności energetycznej
- i innych podobnych działań.

WNIOSKI

Ustawa o efektywności energetycznej z 2016 roku wprowadziła wiele pozytywnych zmian w porównaniu z ustawą z 2011 roku, zwłaszcza w zakresie systemu Białych Certyfikatów.

Jednak ustawa zawiera wiele nieścisłości i braków, które utrudniają jej praktyczne wykorzystanie.

Potrzebna jest nowelizacja ustawy usuwająca wszystkie jej mankamenty.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

mrobakiewicz@fpe.org.pl